מבית משניות משמחות פרויקטים חינוכיים

מסכת אבות פרק ב׳ משנה ד׳

נוֹשְׂאֵי הַמִּשְׁנָה:

א. בטול רצוננו לרצון ה׳.
ב. חמש הדרכות של הלל.

הַקְדָּמָה:

במשניות ב׳–ג׳ למדנו את דבריו של רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא.
משנתינו, משנה ד׳, פותחת במאמר נוסף של רבן גמליאל המבאר כי כל אדם צריך לבטל את רצונו שלו לטובת הרצונות של ה׳ ממנו, ולאחר מכן מביאה המשנה חמש הדרכות של הלל הזקן בעניינים שונים.

לְשוֹן הַמִּשְׁנָה

"הוּא הָיָה אוֹמֵר–

עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנֶךָ,
כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ.
בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ,
כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנֶךָ.
הִלֵּל אוֹמֵר–
אַל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר,
וְאַל תַּאֲמִן בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתֶךָ,
וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ,
וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמוֹעַ שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע.
וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה:"

במשנתנו אנו לומדים :

שני דברים שאמר: וחמישה דברים שאמר:

רבן גמליאל

הלל הזקן שלא צריך לעשותם:

1. תעשה את רצונך כרצון ה', כדי שה' יעשה גם את רצונך כרצונו:

2. תבטל את רצונך מפני רצונו כדי שהוא יבטל רצון אחרים מפני רצונך.

1. אל תפרוש מהציבור:

אלא תתפלל איתם ותשתתף בצערם של הציבור.

2. אל תאמין בעצמך עד יום מותך:

אלא תמיד תחשוש שמא תחטא ותמיד תחזק את עצמך.

3. וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ:

אם אתה רואה חבר שחוטא אל תדון אותו עד שתעמוד בניסיון כמו שלו.

4. וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמוֹעַ שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע:

אל תאמר דברים לא ברורים ותסמוך על השומע שיבינם.

5. וְאַל תֹּאמַר לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה, שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה:

אל תדחה את לימוד התורה לזמן שתתפנה שמא לא תתפנה.

החידה היומית

הלל הזקן הוא זה ש:

א. קפא בקור לשמוע דברי תורה.

ב. לימד את התורה על רגל אחת

ג. הניח את ידיו תחת רגלי אימו.

ד. תשובות א ו- ב נכונות.